

Lezers,

Deze Muur gaat over uitersten. Over hollen en stilstaan, over trainen maar je ei niet kwijt kunnen, over jezelf voeden of uithongeren. Over topsport en fierheid, onverschrokkenheid en schuld. Over het lamleggende coronavirus en de eruptie van 150 koersdagen. Over succes najagen maar verlies vangen. Nando Boers ging op onderzoek naar het onschuldige verleden van twee vrienden en hun route naar een fataal moment: Dylan en Fabio, sprinters, geestverwanten, snelheidsduivels, roekelozen. Erik Brouwer schrijft over de dood in het leven van de Amerikaanse Kelly Catlin, die wilde bewijzen dat ze, als ze écht wilde, álles kon – ook uit het leven stappen. Wiep Idzenga reconstrueert de gouden wegrace van Marianne Vos op de Olympische Spelen van 2012. Topfavoriete Vos stond het kippenveld op de armen toen bij de start *Lose Yourself* van Eminem werd gedraaid. Opmaat naar een adembenemend slotgevecht – en een adembenemend verhaal.

Nando Boers leert van Harry Lavreysen dat baansprint pure wetenschap is geworden. De meervoudig wereldkampioen weet er álles van, maar ‘Hallo...! Is daar nog ergens een wedstrijd?’ Willie Verheghe bewierookt de van ver teruggekeerde Wout van Aert. En Eelco Hiltermann toetst de idealen van twee schatrijke Israëliërs, die met vaandeldrager Chris Froome de vrede in het Midden-Oosten willen bewerkstelligen.

De wielersport mondialiseert. In een essay signaleert Joost-Jan Kool dat het criterium dreigt te verdwijnen. En niet alleen door corona. Jurre van den Berg dook in de historie van de eerste (en laatste) profkoers op Schiermonnikoog. Bert Wagendorp schrijft over Carlos Enrique Vergara Osorio, de allerlaatste man in koers voordat het peloton werd stilgezet.

Volgens Frank Heinen is Julian Alaphilippe de Roberto Benigni van het peloton. En waarom? Omdat Alaphilippe niet ómdat is. Geen verdienste, omissie of iets anders, Ala is gewoon zo.

De Muur, ook in 2021 weer gewoon uw leidraad bij nieuwe, betere en beste tijden.

In dit nummer

6

NANDO BOERS

DE SPINTERS
DIE ZIJ WAREN

Fabio Jakobsen en Dylan Groenewegen reden tegen elkaar in Valencia, moesten daarna wachten tot het wielerseizoen werd hervat en kwamen elkaar weer tegen in Katowice. Toen werd alles anders

24

FRANK HEINEN

VIJF SCÈNES UIT DE BIOPIC
VAN DE ROBERTO BENIGNI
VAN HET PELOTON

Julian Alaphillipe, een fietsende paradox: gul en ontspannen, zenuwachtig en geniepig

42

EELCO HILTERMANN

HOE EEN WIELERPLOEG
VOOR VREDE IN HET
MIDDEN-OOSTEN
GAAT ZORGEN

De sportieve ambities van Israël Start-Up Nation en de toestand in een werelddeel

Jakobsen wint de vijfde etappe in de Ronde van Valencia. Groenewegen wordt tweede. Foto Cor Vos

50

BERT WAGENDORP

DE ALLERLAATSTE MAN
IN KOERS

2020 was een bijzonder wieljaar, bijvoorbeeld dankzij de Gran Premio de la Patagonia, een schitterende wedstrijd, en de herontdekking van Óscar Sevilla

59

WILLIE VERHEGGHE

EEN BIJBELSE VERRIJZENIS
Het wonderjaar van Wout van Aert

64

WIEP IDZENGA

EVERY PICTURE
TELLS A STORY (33)
Hoe Marianne Vos het spook verdreef
en olympisch kampioen werd

86

ERIK BROUWER

DE DOOD VAN EEN
WIELRENSTER

Na een harde val tijdens een training
werd het leven Kelly Catlin te veel

100

JURRE VAN DEN BERG

KOERS OP SCHIER

Het was een drukte van belang
bij de Profonde van Schiermonnikoog.
Maar het bleef bij die ene keer

114

JOOST-JAN KOOL

HET CRITERIUM VERDWIJNT EN
DAT IS JAMMER, MAAR NIET ERG
Het onzekere lot van de Ronde van
Lexmond en andere rondjes om de
kerk. Een essay

126

NANDO BOERS

BEROEP WIELRENNER
DEEL 33:

HARRY LAVREYSEN
'Mijn benen moeten blijven draaien.
Dat is beter'

143

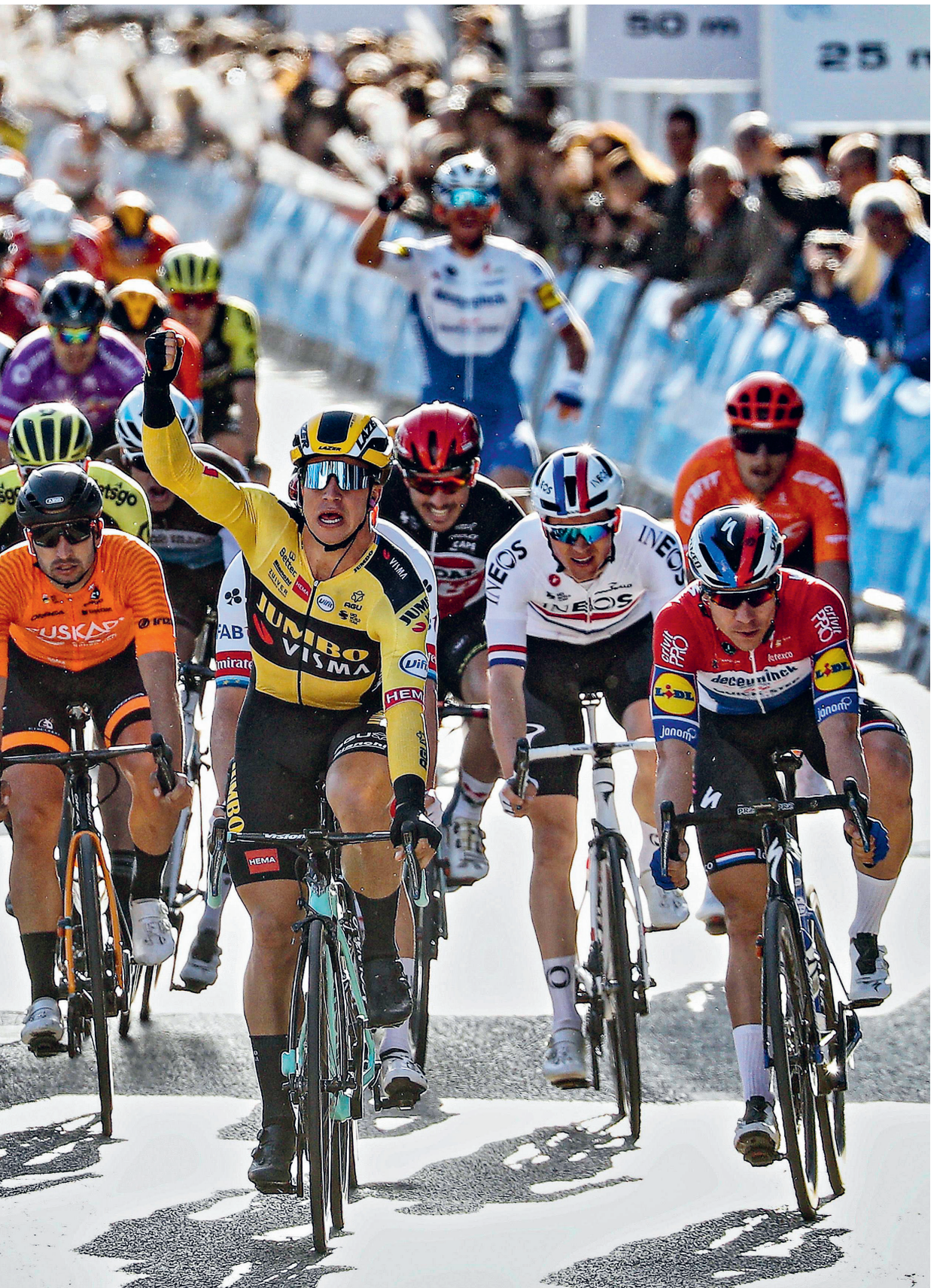
AUTEURS BIOGRAFIEËN

DE SPRINTERS DIE ZIJ WAREN

Groenewegen wint de openingsetappe van de Ronde van Valencia. Rechts Fabio Jakobsen. Foto Cor Vos

Fabio Jakobsen en Dylan Groenewegen streden om de
etappewinst in de Ronde van Polen, 2020. En toen?
Toen werd alles anders.

door **NANDO BOERS**

DIT IS EEN DAG ALS ALLE ANDERE: de zon komt op. Het is ook een bijzondere dag, want vandaag, 5 augustus 2020, is het weer koers, na maanden van stilstand. In de 77ste Ronde van Polen gaat het in de eerste etappe van het grote voetbalstadion Slaski in Chorzow naar Katowice. De rit is tweehonderd kilometer lang, en de laatste daarvan is aflopend. Dat is een belangrijk detail.

Iedereen weet: het wordt een massasprint. Vorig jaar werd het in Katowice ook een massasprint. Luka Mezgec bereikte in de slotmeters een snelheid van ruim 82 kilometer per uur en won. De aankomst bij het Spodek-complex in Katowice staat in het peloton bekend als de snelste massasprint ter wereld. Het wordt een nerveuze dag. Vanaf kwart over vijf is de koers live op tv.

Het is helemaal geen dag als alle andere.

Vijf maanden lang hebben de coureurs alleen maar getraind en gelummeld. Ze hebben de kinderen naar school gebracht, ze hebben bier gedronken en pizza's gegeten. Anderen hebben juist extra hard getraind omdat ze vermoedden dat hun concurrenten pizza's aten en bier dronken. De een mocht de weg nog op, de ander was aangewezen op zijn balkonnetje in Monaco.

Dylan Groenewegen had op 26 februari zijn laatste koers gereden. Hij won in de woestijnstad Dubai de sprint.

Ook Fabio Jakobsen had zijn laatste koers gewonnen, op 8 maart, de GP Jean Monseré in Roeselare.

In het begin van het seizoen hadden ze drie keer tegen elkaar gesprint in de Ronde van Valencia.

1 Groenewegen, 2 Jakobsen

1 Groenewegen, 2 Jakobsen

1 Jakobsen, 2 Groenewegen

Groenewegen wordt die vijfde augustus wakker en denkt: mijn dag.

Jakobsen ontwaakt met dezelfde gedachte.

Er staan 154 renners aan de start en die weten allemaal hoe het vandaag zal gaan. Na ruim 190 kilometer zullen Groenewegen en Jakobsen in het kielzog van hun lead-out-mannen naar de meet razen. En, weten de kenners, zo zal het de komende jaren blijven in de sprint-etappes: Groenewegen vs. Jakobsen. Nederland heeft misschien wel de beste twee sprinters ter wereld. De een uit Amsterdam, de ander uit Heukelem. Ze barsten van het zelfvertrouwen.

De een rijdt voor Deceuninck Quick-Step, van de patriarchale Belgische baas Patrick Lefevere. De ander voor Jumbo-Visma, een op wetenschap gestoelde Nederlandse formatie met oog voor teamgeest en persoonlijke ontwikkeling.

Om 12.15 uur arriveren de teambussen volgens schema bij het grote Poolse voetbalstadion vanwaar de renners om 13.45 zullen vertrekken. Tien minuten geneutraliseerd peddelen en dan om 13.55 de officiële start. In de mijnstad Katowice moet in de finale drie keer een plaatselijk rondje van zestien kilometer worden afgelegd.

Juli 2019, Brussel. De eerste etappe van de Tour de France is die middag gefinisht en het loopt inmiddels tegen middernacht. Fabio Jakobsen verlaat de lift en staat in de lobby van het grote vliegveldhotel aan de rand van de stad, ingeklemd door snelwegen naar Antwerpen, Amsterdam, Luik en Parijs. Eén drankje nog in de bar? Ter afsluiting van een mooie avond? Kan nog wel. De volgende koers voor de kersverse Nederlands kampioen is begin augustus, Ronde van Polen, eerste etappe Krakow-Krakow.

Jakobsen neemt plaats naast Jan Mulder. Samen zaten ze eerder die avond aan tafel in *De Avondetappe* en met de crew van het televisieprogramma gaat het nog altijd over koers, televisie, het leven in Brussel en normaal blijven doen.

Jan Mulder was ooit voetbalprof bij de plaatselijke RSC Anderlecht en het kan niet anders of hij heeft teruggedacht aan zijn jonge jaren in de Belgische hoofdstad met zijn geliefde Johanna aan zijn zijde. Het waren de jaren zestig, Eddy Merckx verbaasde de wereld en Mulder scoorde aan de lopende band voor de Europese topclub die Anderlecht toen was.

De jonge Jan Mulder reed triomfantelijk in een MG-B, een sportauto ‘voor twee personen die zeer verliefd zijn,’ zoals hij deze avond met

pen heeft geschreven in *Chez Stans*, dat prachtige boek over zijn tijd in Brussel.

Al na twee minuten in de uitzending legt Mulder een hand op de schouder van Jakobsen. ‘Ook jij Fabiól’

Mulder smelt al voor de uitzending bij de aanblik van Jakobsen en zijn vriendin. ‘Die liefde, óch! Die twee!’

Mulder en Jakobsen zijn tijdens de uitzending in de frisse Belgische avond steeds dichterbij elkaar gaan zitten. Schouder aan schouder. Jakobsen draagt een geleend vest. Mulder ziet de beelden van de val van Dylan Groenewegen in de eerste sprint van de Tour en zegt: ‘Blijf jij maar lekker bij ons thuis, Fabio.’

In de hotellobby neemt de ober een nieuwe bestelling op. Een glas spa rood op een vol dienblad met bier.

Vier verdiepingen hoger ligt Dylan Groenewegen met schaafwonden tussen de lakens te woelen. Om halftwaalf heeft hij het licht uitgeknipt, maar slapen lukt niet. Die middag kon hij anderhalve kilometer voor de streep niet meer uitwijken voor een plotseling remmende renner en lag hij languit op het asfalt. De Nederlandse gele trui waar hij zo van droomde – de eerste sinds Erik Breukink eind jaren tachtig – was hem ontglipt. De trui lag nu gedrapeerd over de stoel van zijn kamergenoot Mike Teunissen, de verrassende winnaar in Brussel.

‘Vallen is nooit een groot succes, maar het komt wel weer goed,’ had Groenewegen ’s middags tegen de NOS gezegd. ‘Ze zijn nog niet van me af.’ Hij kreeg gelijk, hij won later die Tour nog een sprint.

Groenewegen hoort Teunissen – nog hyper van de adrenaline en de euforie van die dag – ook draaien en keren. ‘Jij ook wakker?’

‘Yep.’

Ze slapen die nacht allebei hooguit twee uur.

In *De Avondetappe* zegt Jakobsen dat hij kon begrijpen dat zijn ploeg voor de sprints niet voor hem had gekozen, maar voor Elia Viviani. ‘Logisch, ik ben nog niet goed genoeg voor de Tour.’

Hij zegt ook dat er altijd wel iemand te laat remt en dat je, als je te vroég remt, meteen een flink aantal posities naar achteren zakt. Een sprinter remt dus niet, zegt Jakobsen, en gokt erop dat het desondanks toch goed gaat. ‘En ja, het gaat hier net niet goed.’

Jan Mulder krimpt ineen bij de beelden van de vallende Groenewegen. Jakobsen kijkt naar Mulder. ‘Vallen op snelheid is nog oké, dit zijn

schaafwonden. Maar vooral als je plotseling stopt, als je ergens tegenaan botst, dat is vaak kritiek.’

Rond middernacht vertelt Jakobsen in de lobby over zijn vader Thijs, een man die in ploegendienst werkt in een glasfabriek in Leerdam waar ze champagneglazen maken. Jakobsen: ‘Ik had toen ik prof werd in één keer veel geld voor een snotneus van 21. Mijn vader zei: als ik merk dat jij raar gaat doen, dan doe ik je wat.’

Een vriend van zijn vader was een keer in Monaco geweest bij de Formule 1 en die had daar opgevangen hoe duur die flessen champagne zijn in de nachtclubs. Zomaar honderden euro’s, misschien wel een paar duizend euro per stuk. Thijs Jakobsen peperde zijn zoon dat goed in: jouw vader moet een maand werken voor de prijs van zo’n fles.

Fabio Jakobsen denkt nog vaak terug aan die opmerking. Staat hij champagne te spuiten op een podium na een sprintzege (in 2019 negen keer), dan komen die woorden weer. En ze vragen hem in interviews ook weleens of hij niet graag een sportwagen zou kopen. Nee, nog niet. Eerst zorgen dat zijn vader kan stoppen met werken achter de lopende band.

Misschien daarna.

5 augustus 2020, Polen, van Chorzow naar Katowice. Nog vroeg in de koers. Vier man weg. Twee Polen, een Engelsman en Julius van den Berg, uit Purmerend, in de roze kleuren van EF. Van den Berg is een allrounder die het van een vlucht als deze moet hebben. Voor de sprintersploegen is er niks aan de hand, gewoon controleren, mannetje op kop zetten en deze vier niet te veel laten uitlopen.

Julius van den Berg is een goede bekende van Jakobsen. Ze reden een paar jaar met elkaar in de opleidingsploeg van SEG Cycling. Ze debuteerden in 2015 samen tussen de grote profs. Ronde van Drenthe. Julius 59ste, Fabio 62ste. Ook in het peloton die dag: Mats Pedersen (94ste), de wereldkampioen van 2019, en Mike Teunissen (58ste). En als 114de van de 116 finishers: Dylan Groenewegen, beroepsrenner bij Roompot.

Een jaar later voegt Groenewegen zich bij zijn nieuwe ploeg, Lotto-Jumbo. Ze moeten daar wennen aan het Amsterdams bluffertje. Kwam hij aanlopen op trainingskamp. Vroegen ze: ‘Waar is de tas van de ploeg?’ ‘Thuis,’ zei Groenewegen. ‘Ik heb mijn eigen tas.’ De coach legde hem uit dat er sponsors waren en dat de ploeg eenheid moest uitstralen. De ploegtas met sponsornamen bleek belangrijk.

Groenewegen leeft als een monnik voor zijn sport en kan beestachtig hard trainen achter de scooter van zijn vader – tot kotsens toe. En als dat resultaat oplevert, belooft hij zichzelf. Met een blinkend futuristisch espressoapparaat of een blitse auto. Dus toen hij in februari 2020 in Valencia in de eerste etappe Jakobsen versloeg, kreeg hij meteen een app-bericht van de juwelier: de Rolex ligt klaar. Groenewegen: ‘Had ik met die man afgesproken.’

Groenewegen baalde wel nog stevig van de derde sprint die hij in Valencia van Jakobsen verloor. Hij zat net te dicht op diens wiel, maakte een zwabber, raakte uit balans en verloor met een half wiel verschil.

Jakobsen wist zeker dat hij, zonder corona, nog zeker twee maanden was blijven winnen. Zo goed was hij in vorm. Hij zou zich richten op de Giro, op duels met Dylan Groenewegen, die de Italiaanse ronde ook op zijn programma had staan.

Maar winnen zat er niet meer in. Na Parijs-Nice ging het peloton plat. Iedereen naar huis, de Giro werd verplaatst naar de herfst en of hij echt door zou gaan wist niemand.

Voor Fabio Jakobsen vormde de lockdown niet zo’n groot verschil met zijn gewone leven tijdens het seizoen. Uiteten gaan deed hij dan toch al niet en feestjes vermeed hij ook. Het grootste gemis was dat er nergens een finish lag.

Groenewegen hoopte dat in augustus het seizoen weer zou beginnen. Aan negativisme had je niks.

Ze waren allebei jong begonnen met fietsen. Groenewegen leerde het van zijn vader, die een fietsenzaak heeft in Amsterdam-Zuid. Dylan trok de hele tijd wheelies op camping Winkeloord in Vinkeveen waar zijn ouders een huisje hadden. Reed in zijn eentje zijn eigen wedstrijdes, slippend van een bergje af, crossen over de steiger.

Zijn eerste fiets – een Zieleman – had zijn opa speciaal voor hem gemaakt, met afgezaagde cranks, want racefietsen voor zo’n jochie – die bestonden helemaal niet. Zijn opa was framebouwer van beroep. Met zijn levendige fantasie reed de kleine Dylan rondjes op het pleintje voor de winkel. Hij won altijd. Handjes los. Hij kon zo anderhalf uur zoet zijn met dat gespeel. Het fietsje hangt nog altijd aan de muur in de zaak van zijn vader.

Toen hij een keer een enorme beker kreeg na een dikkebandenwedstrijd in Sloten wist Groenewegen dat dit de sport voor hem was. Jeetje,